

Εισαγωγή (Διαφάνεια 1)

Η Βενετία συχνά αποκαλείται "το δεύτερο Βυζάντιο" λόγω της στενής σχέσης της με την Κωνσταντινούπολη και την πολιτιστική και πνευματική επιρροή που δέχθηκε από την Ανατολική Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία. Η συμβολή των Βυζαντινών λογίων στην ιταλική Αναγέννηση είναι αδιαμφισβήτητη, καθώς μετά την Άλωση της Κωνσταντινούπολης το 1453, πολλοί Βυζαντινοί λόγιοι βρήκαν καταφύγιο στις ιταλικές πόλεις, με τη Βενετία να αποτελεί σημαντικό κέντρο υποδοχής και πολιτισμικής ανταλλαγής.

Διαφάνεια 2:

Σχέσεις Βενετίας και Βυζαντίου

Οι σχέσεις μεταξύ της Βενετίας και του Βυζαντίου υπήρξαν εξαιρετικά σημαντικές και περίπλοκες, και διαρκούν από την ίδρυση της Βενετίας (8ος αιώνας) μέχρι την άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Οθωμανούς το 1453. Αυτές οι σχέσεις επηρεάστηκαν από πολιτικά, στρατιωτικά, εμπορικά και θρησκευτικά συμφέροντα.

• Αρχική φάση (8ος – 10ος αιώνας)

Η Βενετία ιδρύθηκε το 421 και αναπτύχθηκε με βάση το εμπόριο και τη ναυτική δύναμη. Στις αρχές, η Βενετία είχε ισχυρές σχέσεις με το Βυζάντιο, καθώς οι Βενετοί ήταν αρχικά υποτελείς στην Βυζαντινή Αυτοκρατορία. Οι Βενετοί συχνά χρησιμοποιούσαν την Κωνσταντινούπολη ως εμπορικό κόμβο και είχαν σημαντικά εμπορικά προνόμια.

Η επιρροή του Βυζαντίου στο αρχικό στάδιο ήταν πολύ μεγάλη, καθώς οι Βενετοί έπρεπε να εναρμονίσουν την πολιτική τους με τους Βυζαντινούς. Η Α΄ Βυζαντινο-Βενετική συνθήκη του 1082 είναι ένα παράδειγμα συμφωνίας που καθόρισε τα δικαιώματα των Βενετών στην Κωνσταντινούπολη και σε άλλες περιοχές του Βυζαντίου.

• Ανάπτυξη και ενίσχυση (11ος – 12ος αιώνας)

Από τον 11ο αιώνα και μετά, η Βενετία άρχισε να αποκτά μεγαλύτερη ανεξαρτησία και δύναμη, γεγονός που την οδήγησε σε ανοιχτές αντιπαραθέσεις με το Βυζάντιο. Οι Βενετοί αναγνώρισαν την ανάγκη να αποκτήσουν περισσότερη αυτονομία και να ελέγξουν πιο ανεξάρτητα το εμπόριο.

Το 1204, η Βενετία συμμετείχε στην Α΄ Σταυροφορία και στην Άλωση της Κωνσταντινούπολης. Η κατάληψη της Κωνσταντινούπολης από τους Σταυροφόρους και η διανομή των εδαφών της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας έφερε την Βενετία σε θέση υπεροχής. Οι Βενετοί κατέλαβαν σημαντικές περιοχές, όπως την Κωνσταντινούπολη, τη Θήρα, τη Χίο, την Κύπρο και άλλες περιοχές.

• Αντίπαλοι και σύμμαχοι (13ος – 14ος αιώνας)

Μετά την Άλωση της Κωνσταντινούπολης το 1204, οι σχέσεις Βενετίας και Βυζαντίου έγιναν ακόμη πιο περίπλοκες. Αν και η Βενετία ήλεγχε σημαντικές περιοχές του

πρώην Βυζαντίου, όπως τα Επτάνησα και περιοχές της ηπειρωτικής Ελλάδας, οι Βυζαντινοί προσπάθησαν να ανακτήσουν τις περιοχές τους. Με τη Βυζαντινή Αυτοκρατορία να παραμένει ενεργή για κάποιο καιρό στη Νίκαια, οι δύο πλευρές συχνά συγκρούονταν, ενώ άλλες φορές συνεργάζονταν για να αντιμετωπίσουν κοινές απειλές, όπως οι Οθωμανοί.

- Η πτώση του Βυζαντίου και η Βενετία (15ος αιώνας)

Από τον 14ο αιώνα και μετά, οι σχέσεις Βενετίας και Βυζαντίου ήταν συχνά αντιφατικές, καθώς οι Βενετοί και οι Βυζαντινοί προσπαθούσαν να διατηρήσουν τις δικές τους σφαίρες επιρροής στην περιοχή της ανατολικής Μεσογείου. Το 1453, με την άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Οθωμανούς, η Βενετία έχασε έναν από τους σημαντικότερους εμπορικούς της δρόμους και επιχείρησε να επανακαταλάβει περιοχές από τους Οθωμανούς. Ωστόσο, η άνοδος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας σηματοδότησε το τέλος της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, και οι Βενετοί προσπάθησαν να διατηρήσουν τις κτήσεις τους στην περιοχή, όπως η Κρήτη και η Επτάνησος, μέχρι την οθωμανική κατάκτηση τους.

Συμπεράσματα

Οι σχέσεις Βενετίας και Βυζαντίου ήταν αμφίρροπες και είχαν μια ισχυρή αλληλεπίδραση σε πολλούς τομείς. Από την αρχική εξάρτηση της Βενετίας από το Βυζάντιο, η Βενετία αναδείχθηκε σε κυρίαρχο ναυτικό και εμπορικό κέντρο, και οι σχέσεις των δύο κρατών κινήθηκαν μεταξύ συμμαχιών και συγκρούσεων.

Διαφάνεια 3:

Η συμβολή των Βυζαντινών λογίων στην ιταλική Αναγέννηση

- Η συμβολή των Βυζαντινών λογίων στην Ιταλική Αναγέννηση υπήρξε καθοριστική και πολλαπλή, με σημαντικό αντίκτυπο στη διαμόρφωση της πνευματικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης. Ο ρόλος των Βυζαντινών λογίων στην Αναγέννηση, ιδιαίτερα στην Ιταλία, συνδέεται με την μετάδοση της αρχαίας ελληνικής και βυζαντινής γνώσης, της φιλοσοφίας, της λογοτεχνίας, και των επιστημών στην Δύση, καθώς και με την αναβίωση των ελληνικών κλασικών σπουδών.

- Μετανάστευση και διατήρηση της Βυζαντινής Γνώσης

Με την πτώση της Κωνσταντινούπολης το 1453, πολλοί Βυζαντινοί λόγιοι κατέφυγαν στη Δύση, κυρίως στην Ιταλία, μεταφέροντας μαζί τους πολύτιμα χειρόγραφα και έργα της ελληνικής κλασικής και βυζαντινής παράδοσης. Η επαφή αυτή είχε καθοριστική σημασία για την Αναγέννηση, καθώς οι Βυζαντινοί λόγιοι έφεραν μερικά από τα πιο σημαντικά έργα της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας, ρητορικής και επιστημών, τα οποία είχαν χαθεί στη Δύση μετά την πτώση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας.

- Φιλοσοφία και αναβίωση του ελληνικού πνεύματος

Η Βυζαντινή σκέψη επηρέασε σημαντικά τη φιλοσοφία της Ιταλικής Αναγέννησης. Οι λόγιοι από το Βυζάντιο, όπως ο Μάξιμος ο Ομολογητής, ο Πετρούνιος, και ο Γεώργιος Πλήθων Γεμιστός, εισήγαγαν στο δυτικό κόσμο τη φιλοσοφία του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη, καθώς και την ερμηνεία αυτών των φιλοσόφων με μια περισσότερο θεολογική και μυστηριακή προσέγγιση. Ιδιαίτερα ο Πλήθων Γεμιστός, που έζησε στην Ιταλία μετά την Άλωση, ήταν ένας από τους πιο σημαντικούς φιλοσόφους που επηρέασαν την Αναγέννηση, καθώς προώθησε τις ιδέες του για την αναβίωση του πλατωνισμού και της ελληνορθόδοξης παράδοσης.

•Μετάφραση και διάδοση κλασικών κειμένων

Οι Βυζαντινοί λόγιοι έπαιξαν ζωτικό ρόλο στη διάδοση του ελληνικού πνεύματος στη Δύση μέσω της μετάφρασης σημαντικών έργων της αρχαίας ελληνικής λογοτεχνίας και φιλοσοφίας. Αυτές οι μεταφράσεις, πολλές από τις οποίες έγιναν στα ιταλικά ή λατινικά, ήταν εξαιρετικά σημαντικές για την ανάπτυξη της αναγεννησιακής σκέψης. Ειδικά η Μετάφραση των έργων του Πλάτωνα από τον Marsilio Ficino και η συμβολή του Μανουήλ Χρυσολωρά, του ιστορικού και φιλόλογου, βοήθησαν στη διάδοση των πλατωνικών και άλλων κλασικών ιδεών στην Ιταλία και σε άλλες χώρες της Δύσης.

•Αναγέννηση και ελληνική Γραμματεία

Οι Βυζαντινοί λόγιοι συνέβαλαν στην ενίσχυση των σπουδών αρχαίας ελληνικής και λατινικής γραμματείας, που αποτελούσαν τη βάση της αναγεννησιακής εκπαίδευσης. Μέσω της διδασκαλίας της ελληνικής γραμματείας και της αρχαίας φιλοσοφίας, όπως τα έργα του Αριστοτέλη, οι Βυζαντινοί λόγιοι επηρέασαν την εκπαίδευση των ιταλικών ανθρωπιστών και των αναγεννησιακών μαθητών. Έτσι, η ακριβής μελέτη των αρχαίων κειμένων ενισχύθηκε σημαντικά από την εμπειρία των Βυζαντινών στην επιστημονική προσέγγιση των κλασικών.

•Βυζαντινοί λόγιοι και η ιταλική Αναγέννηση

Πολλοί άλλοι Βυζαντινοί λόγιοι έπαιξαν κρίσιμο ρόλο στη μεταφορά της γνώσης στη Δύση:

- Γεώργιος Γεμιστός Πλήθων: Εισήγαγε τον πλατωνισμό στη Δύση, επηρεάζοντας βαθιά τον ουμανισμό και τη φιλοσοφία της Αναγέννησης.
- Μανουήλ Χρυσολωράς: Δίδαξε ελληνικά στη Φλωρεντία, συμβάλλοντας στη μελέτη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας και γραμματείας.
- Ιωάννης Αργυρόπουλος: Μετέφρασε έργα του Αριστοτέλη και δίδαξε στην Ιταλία, επηρεάζοντας φιλοσόφους όπως ο Μαρσίλιο Φιτσίνο.

•Δημιουργία Νέας Πνευματικής Κληρονομιάς

Η συνεισφορά των Βυζαντινών λογίων στην Ιταλική Αναγέννηση δεν περιορίστηκε μόνο στη μετάδοση της ελληνικής γνώσης. Αντιθέτως, δημιούργησαν μια νέα πνευματική κληρονομιά, συνδυάζοντας την αρχαία ελληνική παράδοση με τις μεταγενέστερες βυζαντινές και χριστιανικές επιρροές. Η διαμόρφωση αυτής της σύνθεσης προκάλεσε την ανάπτυξη νέων κατευθύνσεων στη φιλοσοφία, τη

θεολογία, την ιστορία και την τέχνη, δημιουργώντας τις συνθήκες για την ευρεία διάδοση της αναγεννησιακής σκέψης.

Συμπεράσματα

Η παρουσία και η επιρροή των Βυζαντινών λογίων στην Ιταλική Αναγέννηση υπήρξε θεμελιώδης για την αναβίωση της κλασικής ελληνικής σκέψης και την πρόοδο των επιστημών και των γραμμάτων. Μέσω της διάδοσης και μετάφρασης έργων της αρχαίας ελληνικής και βυζαντινής παράδοσης, οι Βυζαντινοί λόγιοι συνέβαλαν στην πνευματική αναγέννηση της Δύσης και στη διαμόρφωση της αναγεννησιακής κουλτούρας, αφήνοντας μία ανεξίτηλη κληρονομιά στην ιστορία της ευρωπαϊκής σκέψης.

Διαφάνεια 4

Ο Βησσαρίων και η δωρεά στη Μαρκιανή Βιβλιοθήκη

•Ένας από τους σημαντικότερους Βυζαντινούς λογίους που διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο στη διάδοση της ελληνικής σκέψης ήταν ο Βησσαρίων, καρδινάλιος και διανοούμενος. Γεννημένος στην Τραπεζούντα το 1403, ο Βησσαρίων υπήρξε μαθητής του Γεώργιου Πλήθωνα Γεμιστού και υπερασπιστής του πλατωνισμού. Μετά την άλωσή της Κωνσταντινούπολης, ο Βησσαρίων εγκαταστάθηκε στη Δύση και προσπάθησε να γεφυρώσει το χάσμα μεταξύ Ανατολής και Δύσης, προωθώντας τον πολιτιστικό διάλογο.

Η σημαντικότερη συνεισφορά του ήταν η δωρεά της πλούσιας βιβλιοθήκης του στη Βενετία, η οποία αποτέλεσε τον πυρήνα της Μαρκιανής Βιβλιοθήκης (Biblioteca Marciana). Η συλλογή του περιλάμβανε εκατοντάδες ελληνικά και λατινικά χειρόγραφα, τα οποία αποτέλεσαν σημαντική πηγή γνώσης για τους Ιταλούς ουμανιστές. Μέσα από αυτά, οι ιδέες της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας, επιστήμης και λογοτεχνίας εισήχθησαν στη Δύση, πυροδοτώντας την πνευματική αναγέννηση που χαρακτηρίζει την ιταλική Αναγέννηση.

•Η σημασία της Βενετίας

Η Βενετία, λόγω της στρατηγικής της θέσης και των εμπορικών σχέσεων με την Ανατολή, ήταν σε θέση να γίνει γέφυρα μεταξύ Βυζαντίου και Δύσης. Η Μαρκιανή Βιβλιοθήκη, χάρη στη δωρεά του Βησσαρίωνα, εξελίχθηκε σε ένα από τα μεγαλύτερα κέντρα μάθησης της εποχής, συγκεντρώνοντας κείμενα και επιστήμονες που συνέβαλαν στην αναγέννηση της ευρωπαϊκής κουλτούρας.

Επίλογος (Διαφάνεια 6)

Η πολιτιστική και πνευματική κληρονομιά που μετέφεραν οι Βυζαντινοί λόγιοι όχι μόνο διατήρησε την αρχαιοελληνική σκέψη αλλά και την αναζωογόνησε, επηρεάζοντας καθοριστικά την εξέλιξη της Αναγέννησης.

Εναλλακτική πρόταση Διαφάνεια 4 (και επιπλέον πληροφορίες)

Ο Βησσαρίων, ο οποίος ήταν σημαντικός Βυζαντινός λόγιος του 15ου αιώνα, έπαιξε καθοριστικό ρόλο στη μετάδοση της ελληνικής σκέψης στη Δύση κατά την περίοδο της Ιταλικής Αναγέννησης. Η κληρονομιά του, ιδίως μέσω της Μαρκιανής Βιβλιοθήκης στη Βενετία, υπήρξε σημαντική για την ανάπτυξη των ανθρωπιστικών σπουδών στην Ιταλία και γενικότερα στην Ευρώπη.

- Ο Βησσαρίων και η Πολιτιστική του επιρροή στην Ιταλία

Ο Βησσαρίων ήταν ένας από τους σημαντικότερους λόγιους και θεολόγους του Βυζαντίου, καθώς και πρωταγωνιστής στην πνευματική ζωή του 15ου αιώνα. Όταν η Κωνσταντινούπολη έπεσε το 1453, ο Βησσαρίων εγκατέλειψε την πατρίδα του και μετέβη στην Ιταλία, όπου συνδέθηκε στενά με το αναγεννησιακό κίνημα. Παράλληλα, ο Βησσαρίων συνέβαλε στην εισαγωγή του Πλατωνισμού και της Αριστοτελικής φιλοσοφίας στη Δύση, ενισχύοντας την αναγέννηση του ενδιαφέροντος για την ελληνική φιλοσοφία και τις κλασικές σπουδές.

- Η Μαρκιανή Βιβλιοθήκη και η Προσφορά του Βησσαρίωνα

Η Μαρκιανή Βιβλιοθήκη (Biblioteca Marciana) στη Βενετία είναι μία από τις παλαιότερες και σημαντικότερες βιβλιοθήκες στην Ιταλία και ιδρύθηκε το 1468 από τον Μάρκο Αλδαίο. Παράλληλα με την ίδρυση αυτής της βιβλιοθήκης, ο Βησσαρίων έκανε μία ανεκτίμητη προσφορά που ενίσχυσε τη βιβλιοθήκη και την πνευματική ζωή της Δύσης γενικότερα. Ο Βησσαρίων δώρισε στη Βενετία τη βιβλιοθήκη του, με περίπου 750 ελληνικά χειρόγραφα. Αυτά τα χειρόγραφα περιλάμβαναν σημαντικά έργα αρχαίων και Βυζαντινών συγγραφέων, και αποτέλεσαν θεμέλιο λίθο για την αναγέννηση των ελληνικών σπουδών στην Ιταλία.

- Η Σημασία της Κληρονομιάς του Βησσαρίωνα

Τα χειρόγραφα που κληροδότησε ο Βησσαρίων στη Μαρκιανή Βιβλιοθήκη ήταν εξαιρετικά σημαντικά για την πνευματική αναγέννηση στην Ιταλία. Μέσα σε αυτά τα χειρόγραφα περιλαμβάνονταν έργα των μεγάλων φιλοσόφων, όπως ο Πλάτων, ο Αριστοτέλης, ο Σωκράτης, καθώς και άλλοι αρχαίοι και βυζαντινοί συγγραφείς. Η δωρεά του Βησσαρίωνα συνέβαλε στην ενίσχυση των ανθρωπιστικών σπουδών, διότι οι Ιταλοί λόγιοι είχαν πλέον τη δυνατότητα να μελετούν κλασικά έργα στην αρχική τους ελληνική γλώσσα, κάτι που ήταν καθοριστικό για την ανάπτυξη του πλατωνισμού στην Ιταλία και για την ευρύτερη διάδοση της αρχαίας ελληνικής σκέψης στην Ευρώπη.

- Αναγέννηση της Ελληνικής Φιλοσοφίας

Μέσω της δωρεάς του, ο Βησσαρίων διασφάλισε ότι τα έργα του Πλάτωνα και άλλων αρχαίων φιλοσόφων μεταφράστηκαν και μελετήθηκαν από τους Ιταλούς ανθρωπιστές. Η Πλατωνική φιλοσοφία αποκτά ιδιαίτερη σημασία στην Αναγέννηση, και ο Βησσαρίων συνέβαλε αποφασιστικά στην εισαγωγή της στην Ιταλία. Έργα του Πλάτωνα που είχαν σχεδόν χαθεί στη Δύση, επανήλθαν στο προσκήνιο, και

αποτέλεσαν την πηγή για τη διαμόρφωση νέων φιλοσοφικών και θεολογικών θεωριών στην Ιταλία.

•Η Μαρκιανή Βιβλιοθήκη και η Κληρονομιά

Η Μαρκιανή Βιβλιοθήκη, στην οποία παραμένει αυτή η σημαντική συλλογή χειρογράφων του Βησσαρίωνα, αποτελεί έναν από τους πιο σπουδαίους πνευματικούς θησαυρούς της Αναγέννησης. Η βιβλιοθήκη αυτή αποτέλεσε σημείο συνάντησης για πολλούς αναγεννησιακούς διανοητές και επιστήμονες, και συνεχίζει να είναι μία από τις πιο σημαντικές βιβλιοθήκες για την ελληνική και λατινική γραμματεία.

Συμπεράσματα

Ο Βησσαρίων μέσω της δωρεάς του στη Μαρκιανή Βιβλιοθήκη άφησε μια κληρονομιά που υπήρξε καθοριστική για τη διαμόρφωση της Ιταλικής Αναγέννησης και τη διάδοση της ελληνικής φιλοσοφίας και λογοτεχνίας στην Ευρώπη. Η προσφορά του στη βιβλιοθήκη έφερε στην Ιταλία, και αργότερα στην υπόλοιπη Ευρώπη, μία πλούσια συλλογή από ελληνικά έργα, τα οποία συνέβαλαν στην αναβίωση των κλασικών σπουδών και στη διαμόρφωση των ιδεών που επηρέασαν τη δυτική σκέψη για αιώνες.

Διαφάνεια 5:

Οι βυζαντινές επιρροές στην αρχιτεκτονική της Βενετίας, αντικατοπτρίζει τους ιστορικούς δεσμούς μεταξύ των δύο πολιτισμών.

Η βυζαντινή επιρροή στη Βενετία είναι ιδιαίτερα εμφανής:

•στη Βασιλική του Αγίου Μάρκου

Αποτελεί το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα βυζαντινής επιρροής καθώς

- Σχεδιάστηκε με βάση την Εκκλησία των Αγίων Αποστόλων στην Κωνσταντινούπολη
- Διαθέτει πέντε τρούλους σε σταυροειδή διάταξη, τυπικό βυζαντινό χαρακτηριστικό
- Τα ψηφιδωτά της ακολουθούν τη βυζαντινή τεχνοτροπία
- Οι θόλοι και οι ασπίδες αντανακλούν βυζαντινές κατασκευαστικές τεχνικές

•σε διακοσμητικά στοιχεία

- Εκτεταμένη χρήση μαρμάρινων επενδύσεων
- Πολύχρωμα ψηφιδωτά με χρυσό φόντο
- Περίτεχνα κιονόκρανα με βυζαντινά μοτίβα
- Διακοσμητικές ασπίδες και τόξα

• σε βενετικά παλάτια (Παλάτσι)

- Συνδυασμός βυζαντινών και γοθικών στοιχείων
- Χρήση πολύχρωμων μαρμάρων

- Διακοσμητικά στοιχεία εμπνευσμένα από βυζαντινά πρότυπα
- Αψιδωτά παράθυρα με βυζαντινές επιρροές

Οι επιρροές αυτές οφείλονται σε διάφορους παράγοντες, όπως:

- Στενές εμπορικές σχέσεις μεταξύ Βενετίας και Βυζαντίου
- Πολιτική και πολιτιστική συμμαχία για αιώνες
- Μεταφορά τεχνογνωσίας και καλλιτεχνών από την Κωνσταντινούπολη
- Λεηλασία βυζαντινών έργων τέχνης κατά την Τέταρτη Σταυροφορία το 1204 <-

Έτσι είναι ΑΛΛΑ επειδή είναι ανεπίτρεπτο να προσβάλουμε τους οικοδεσπότες θα αναδιατυπωθεί ως εξής:

- Μετακίνηση βυζαντινών έργων τέχνης κατά την Τέταρτη Σταυροφορία το 1204.

Η επίδραση του Βυζαντίου στη βενετσιάνικη αρχιτεκτονική δημιούργησε έναν μοναδικό συνδυασμό ανατολικών και δυτικών στοιχείων, που έδωσε στην πόλη τον ιδιαίτερο χαρακτήρα της.

Ειδικότερα η βυζαντινή επιρροή στη Βασιλική του Αγίου Μάρκου είναι πραγματικά εντυπωσιακή και αποτελεί ίσως το καλύτερο παράδειγμα βυζαντινής αρχιτεκτονικής εκτός της ίδιας της Κωνσταντινούπολης.

Τα κύρια σημεία αναφοράς είναι

α) η αρχιτεκτονική δομή:

- Η σταυροειδής διάταξη με τρούλους ακολουθεί το πρότυπο των βυζαντινών εκκλησιών
- Οι πέντε τρούλοι (ένας κεντρικός και τέσσερις μικρότεροι) αντικατοπτρίζουν άμεσα τη βυζαντινή παράδοση
- Το σχέδιο βασίστηκε στην Εκκλησία των Αγίων Αποστόλων της Κωνσταντινούπολης
- Οι θόλοι στηρίζονται σε μεγάλες κολόνες, όπως ακριβώς στην Αγία Σοφία

β) η εσωτερική διακόσμηση:

- Εντυπωσιακά ψηφιδωτά με χρυσό φόντο, χαρακτηριστικό της βυζαντινής τέχνης
- Βιβλικές σκηνές και άγιοι απεικονίζονται σε αυστηρό βυζαντινό στυλ
- Πολύχρωμες μαρμάρινες επενδύσεις (opus sectile) στους τοίχους
- Εικονογραφικό μοτίβο που ακολουθεί τη βυζαντινή παράδοση

γ) τα λειτουργικά στοιχεία:

- Το ιερό διαχωρίζεται με τέμπλο, όπως στις βυζαντινές εκκλησίες
- Η διάταξη του χώρου εξυπηρετεί τη βυζαντινή λειτουργία
- Ύπαρξη νάρθηκα και εξωνάρθηκα, τυπικά βυζαντινά στοιχεία
- Υπερυψωμένο πρεσβυτέριο με κρύπτη από κάτω

δ) τα διακοσμητικά στοιχεία:

- Κιονόκρανα με βυζαντινά σχέδια

- Περίτεχνα γλυπτά με βυζαντινά μοτίβα
- Μεταλλικά στοιχεία και φωτιστικά βυζαντινής τεχνοτροπίας
- Χρήση πολύτιμων υλικών όπως στη βυζαντινή παράδοση

και τέλος η Ιστορική σημασία:

- Λειτουργούσε ως παρεκκλήσι του Δόγη, συμβολίζοντας τη σχέση Βενετίας-Βυζαντίου
- Πολλά από τα αρχιτεκτονικά στοιχεία προήλθαν απευθείας από την Κωνσταντινούπολη
- Οι τεχνίτες που εργάστηκαν ήταν συχνά Βυζαντινοί ή εκπαιδευμένοι στη βυζαντινή τέχνη
- Αποτελεί ζωντανή μαρτυρία της πολιτιστικής ανταλλαγής μεταξύ Ανατολής και Δύσης

Στη σύγχρονη του κατάσταση, η Βασιλική του Αγίου Μαρκου διατηρεί σε μεγάλο βαθμό τον αρχικό βυζαντινό χαρακτήρα της. Τα ψηφιδωτά της συντηρούνται τακτικά για να διατηρήσουν τη βυζαντινή τους λάμψη και αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα παραδείγματα βυζαντινής τέχνης στη Δύση, συνεχίζοντας να εμπνέει και να εντυπωσιάζει με τη βυζαντινή της μεγαλοπρέπεια.